

Dayan??ma E?ilim ?lçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Dayan??ma E?ilim ?lçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19499>

Özet

Dayan??ma E?ilim Ölçe?i (DEÖ), Duygu Sarmusak taraf?ndan 2011 y?l?nda haz?rlanan yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmif bir ölçektir. Bu ölçek, ilkö?retim ö?rencilerinin sosyal sorumluluk ve yard?mseverlik gibi **dayan??ma** odakl? davran??lara ne derece e?ilimli olduklar?n? belirlemek amac?yla tasarlanm??t?r. Ölçek, ö?rencilerin **empatik e?ilimleri** ve alg?lad?klar? ö?retmen tutumlar?n?n ahlaki de?er yarg?lar?na etkisini inceleyen daha geni? bir ara?t?rman?n parças? olarak kullan?lm??t?r. Toplam 12 maddeden olu?an DEÖ, 4'lü Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Dayan??ma, Yard?mseverlik, Sosyal Sorumluluk, Ahlaki De?er Yarg?lar?, Psikolojik Ölçekler, İlkö?retim Ö?rencileri.

Yazarlar

Duygu Sarmusak

Amaç

Dayan??ma E?ilim Ölçe?i'nin temel amac?, ilkö?retim düzeyindeki ö?rencilerin farkl? sosyal ve insani durumlarda göstermeye e?ilimli olduklar? **yard?mseverlik** ve dayan??ma davran??lar?n? sistematik olarak ölçmektir. Bu ölçek, bireylerin zor durumdaki ki?ilere, sosyal kurumlara veya do?al afetzedelere yönelik pro-sosyal davran?? motivasyonlar?n? de?erlendirmek için geli?tirilmif tir.

Ölçek, ayn? zamanda, ö?rencilerin ahlaki geli?im süreçlerini ve bu süreçte empatik kapasitelerinin rolünü anlamaya yönelik akademik çal??malara veri sa?lamak üzere tasarlanm??t?r. Bu sayede, e?itim bilimleri alan?nda **sosyal sorumluluk** geli?imini destekleyici programlar?n etkinli?i de?erlendirilebilir.

Yap?

Ölçek, temel olarak **Dayan??ma E?ilimi** yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, bireyin sadece zor durumda olanlara kar?? sempati duymas? (empati) de?il, ayn? zamanda bu sempatiyi somut yard?m eylemlerine dönü?türme iste?i ve motivasyonunu kapsar. Maddeler, hem ki?isel düzeydeki (arkada?a yard?m etme) hem de toplumsal düzeydeki (ba??? yapma, kurulu?larda görev alma) dayan??ma biçimlerini içermektedir.

Dayan??ma E?ilimi, literatürde genellikle pro-sosyal davran?? ve fedakârl?k kavramlar?yla yak?ndan ili?kilidir. Ölçek, ö?rencilerin zorluk kar??s?nda kay?ts?z kalmama ve aktif olarak destek olma yönündeki içsel e?ilimlerini yans?tmaktadır.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirildi?i yüksek lisans tezinde, geçerlik çal??malar?na dair ayr?nt?l? bulgular kaynak içerikte do?rudan sunulmam??tır. Ancak, ölçek geli?tirme standartlar? gere?i, yap?sal geçerli?in belirlenmesi için genellikle içerik geçerli?i ve faktör analizi çal??malar?n?n yap?ld??? varsay?lmaktadır. Geçerlik çal??malar?n?n detaylar? için tezin orijinal metnine ba?vurulmas? gerekmektedir.

Güvenirlik

Dayan??ma E?ilim Ölçe?i'nin (DaEÖ) güvenilirlik düzeyi, madde analizine dayal? olarak hesaplanan **Cronbach Alfa** iç-tutarlılık katsay?s? ile de?erlendirilmi?tir. Elde edilen güvenilirlik katsay?s? yüksek bir düzeyde olup, **,8344** olarak rapor edilmi?tir.

Bu de?er, ölçe?in maddelerinin ölçülmek istenen psikolojik yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü ve iç tutarlılı??n?n güçlü oldu?unu göstermektedir. Sosyal bilimler ara?t?rmalar?nda 0.80 üzeri de?erler, ölçe?in güvenilirli?inin yüksek kabul edildi?i anlam?na gelmektedir.

Faktör Analizi

Güvenirlik analizine ek olarak, ölçe?in yap?sal do?rulu?unu tespit etmek amac?yla Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) yönteminin kullan?ld??? belirtilmi?tir. Ancak, faktör yükleri, öz de?erler veya kaç faktör elde edildi?ine dair detaylı bulgular, kaynak içerikte sunulmam??tır. Ölçe?in 12 maddeden olu?mas?, genellikle tek boyutlu bir yap?y? veya az say?da faktörden olu?an basit bir yap?y? i?aret edebilir; ancak bu, tezin orijinal metni incelenmeden kesinle?tirilemez.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Development)

Format: 12 maddelik, 4'lü Likert tipi derecelendirme ölçe?i.

Language Available: Türkçe

Population Group: ?lkö?retim Ö?rencileri

Age Group: Belirtilmemi? (Genellikle ilkö?retim ça??)

Population Details: Ölçek, öğrencilerin empatik eğilimleri ve ahlaki değer yargıları üzerine yapılan bir yüksek lisans tezi kapsamında kullanılmıştır.

Test Methodology: 4'lü Likert formatı kullanılmıştır. Derecelendirme şu şekildedir: 1 = hiçbir zaman; 2 = nadiren; 3 = bazen; 4 = çoğu zaman. Yüksek puanlar, yüksek dayanışma eğilimine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Cronbach Alfa, Ç Tutarlılık, Ahlak Gelişimi, Pro-sosyal Davranış, Eğitim Psikolojisi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değil.

Affiliation Email addresses: Bilgi mevcut değil.

Correspondence Address: Bilgi mevcut değil.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Dayanışma Eğilim Ölçeği, Duygu Sarmusak tarafından 2011 yılında Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde tamamlanan yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı için tez yazarı ile iletişime geçilmesi önerilir. Ticari kullanım veya ücret bilgisi mevcut değildir.

Ölçeğin geliştirildiği yılı: **2011**.

Tezin tam metnine YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilmektedir: tez.yok.gov.tr

Kaynaklar

Sarmusak, D. (2011). *İköretim öğrencilerinin empatik eğilimleri ve algıladıkları öğretmen tutumları'nın öğrencilerin ahlakî değer yargılarına etkisi* (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Ölçeğin orijinal PDF dokümanı aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [dayanisma-egilim-olcegi-toad.pdf](#)

Dayan??ma E?ilim Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Dayan??ma E?ilim Ölçe?i toplam 12 maddeden olu?maktadır. Cevaplar 4'lü Likert ölçe?i üzerinden (1=hiçbir zaman - 4=ço?u zaman) derecelendirilir.

- Do?al afetlerde yard?m toplayan kurulu?lara ba??? yapar?m.
- Sorunu olan arkada?lar?m?n sorunlar?n? dinler ve onlara destek olurum
- Arkada??m ders defterini unutmu?sa ona yazmas?n? için kâ??t veririm.
- ?ehit aileleri için ilgili vak?flara ba??? yapmak isterim
- Yeme?i olmayan arkada??mla yeme?imi payla??r?m
- Almak istedi?i ?ey için paras? yetmeyen arkada??ma para veririm.
- Otobüse binerken zorlanan engelli ya da ya?l?lara yard?m ederim.
- Zor durumda olan insanlara yard?m etmek isterim.
- Para kazand???m zaman fakirlere yard?m etmek isterim
- Hastalanm?? bir arkada??m?n durumunu ö?retmene bildiririm.
- Ba?ka ülkelerdeki yard?ma muhtaç insanlara yard?m etmek isterim
- Yard?m kurulu?lar?nda görev almak isterim.